

urážlivými výroky poštovního úradníka J. R. pri úradnom jeho konaní. Vrchný súd preto odsúdil menovaného obžalovaného na základe § 46 tr. z. o. prest. na peňažitý trest 300 Kč s tým, že v prípade nedobytnosti treba tento peňažitý trest podľa § 22 tr. z. o. prest. a § 8 zák. čís. 31/1929 Sb. z. a n. premeniť na tri dni uzamknutia. Podľa § 46 tr. zák. o prest. (zák. čl. XL:1879) v jeho pôvodnom znení má byť pachateľ tohoto prestupku potrestaný peňažitým trestom do 200 Kč. Táto trestná sadzba zostáva nezmenená v prípade trestného činu spadajúceho do oboru pôsobnosti správnych úradov, lebo uvedená sadzba peňažitého trestu bola podľa § 5, čís. 1 zák. čís. 31/1929 Sb. z. a n. zvýšená na päťnásobok len vtedy, keď ide o čin, ktorý prislúcha trestať občianskym alebo vojenským súdom. Prestupky stanovené v § 46 tr. z. o. prest., boly-li spáchané proti správne mu úradu, úradníkovi alebo orgánu, patria podľa § 19, č. 2. zák. čl. XXXIV:1897 do oboru pôsobnosti správnych úradov. Obžalovaný spáchal však čin za vinu mu kladený proti poštovnému úradníkovi, teda proti správne mu úradníkovi, takže išlo tu o čin náležajúci do oboru pôsobnosti správnych úradov. Plynie preto z horeuvedených, že najvyšší peňažitý trest, ktorým mohol byť obžalovaný trestaný, je stanovený zákonom čiastkou 200 Kč. Keď však vrchný súd napriek tomu vymeral obžalovanému peňažitý trest 300 Kč, nezachoval pri uložení trestu trestných sadziieb zákonom ustanovených a tým zavinił zmätok podľa bodu 2 § 385 tr. p., na ktorý v smysle posledného odstavca citovaného paragrafu treba hľadať z povinnosti úradnej, lebo je na ujmu obžalovaného. Najvyšší súd preto pokračoval podľa § 33-I. por. nov., zrušil z dôvodu zmätočnosti podľa bodu 2 § 385 tr. p. rozsudok vrchného súdu vo výroku o treste a vymeral obžalovanému znova trest podľa zákona.

Čís. 5178.

K urážce podle § 1 zák. čís. 108/33 se nevyžaduje, aby čin byl spáchan veřejně nebo před jiným; spadá sem i urážka spáchaná uzavřeným dopisem řízeným na uraženého samého.

V subjektivním směru není třeba, aby byl zjištěn urážlivý úmysl; stačí vědomí pachatelovo, že se dotýká cti jiné osoby způsobem v onom ustanovení zákona uvedeným.

I když zmocnění (ministerstvem spravedlnosti) odpovídá předpisům platným v době podání obžaloby (§ 9, odst. 2 zák. čl. XLI:1914), je na veřejném obžalobci, aby ke hlavnímu přelíčení, jež se koná již za platnosti zákona čís. 108/33, opatřil a soudu prokázal zmocnění ke stíhání, udělené tím činitelem, od něhož musí pocházeti podle § 14, odst. 3, čís. 3 tohoto zákona.

(Rozh. ze dne 7. ledna 1935, Zm I 761/34.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení o zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 16. března 1934, pokud jím byl stěžovatel uznán vin-

ným přestupkem urážky podle § 1 zákona o ochraně cti ze dne 28. června 1933, čís. 108 Sb. z. a n., právem: Zmateční stížnost obžalovaného se zamítá. Z podnětu této zmateční stížnosti zrušuje se však podle § 290 tr. ř. odsuzující část napadeného rozsudku a uznává se právem, že se obžalovaný podle § 259, čís. 1 tr. ř. zproštuje obžaloby, vznesené naň pro přestupek utrhaní na cti podle §§ 2, 3, odst. 1, § 5, odst. 1, čís. 1 zákona čís. 108/33 Sb. z. a n., jehož se prý dopustil tím, že v trestní věci proti němu u okresního soudu v Bratislavě pro přečin podle § 1 zákona čl. XLI/1914 vedené podáními na okresní soud v Bratislavě a na vrchní soud v Bratislavě ublížil uvedeným soudům na cti tím, že před třetí osobou o nich uvedl skutečnosti, které by je mohly vydati v opovržení nebo snížení v obecném mínění, ačkoli věděl, že skutečnosti jím uvedené jsou nepravdivé.

Z d ů v o d ů:

S hlediska zmatku čís. 9 a) § 281 tr. ř. vytýká stížnost neprávem nedostatek objektivní skutkové podstaty přestupku podle § 1 zák. čís. 108/33 Sb. z. a n. poukazem k tomu, že nebyla dána veřejnost, a že stíhané výroky byly proneseny v uzavřených dopisech, neboť § 1 zák. čís. 108/33 stejně jako dříve § 2 zák. čl. XLI/1914 nevyžaduje, aby byl čin spáchán veřejně nebo vůbec před jiným a nevylučuje proto ani urážky spáchané uzavřeným dopisem, řízeným na uraženého samého.

Lichá je další námitka vznesená s hlediska zmatku čís. 9 a), že nebyl u obžalovaného zjištěn urážlivý úmysl, neboť, jak ze zákona na ochranu cti samého, tak najmě z odůvodnění vládního návrhu (tisk posl. sněmovny č. 830 z roku 1930 str. 20) vyplývá, nezměnil nový zákon po stránce subjektivní ničeho na dřívějším právu, podle něhož stačilo vědomí pachatelovo, že se cti jiné osoby dotýká způsobem v dotčených ustanoveních zákona označeným. Bezvadným způsobem dospěl však nalézací soud, hledě k povaze a zejména ke stupni vzdělání obžalovaného, ku přesvědčení, že obžalovaný si byl dobře vědom smyslu, obsahu a dosahu urážlivých výrazů a že tedy jednal ve vědomí, že se hrubě dotýká cti napadených soudů. Neobstojí tedy názor zmateční stížnosti, že úmysl obžalovaného směřoval jen k neurážlivé kritice soudů. Bylo proto zmateční stížnost obžalovaného jako neodůvodněnou podle § 288, odst. 1 tr. ř. zamítnouti.

Leč z podnětu této zmateční stížnosti přesvědčil se zrušovací soud, že bylo v jiném, stížností neuplatňovaném směru trestního zákona v neprospěch obžalovaného nesprávně použito, a že je rozsudek stížen zmatkem podle § 281, čís. 9 c) tr. zák. Napadený rozsudek výslovně vyjadřuje, že zákonem předepsané zmocnění ku podání obžaloby je dáno. Leč tomu tak není. Obžaloba byla podána dne 27. března 1933, tedy ještě před účinností zákona čís. 108/33 Sb. z. a n. u krajského soudu v Bratislavě a zněla na přečinu pomluvy podle §§ 1, 3, odst. 2, § 9, č. 4 zák. čl. XLI/1914. Protože šlo o útoky proti řádným soudům, bylo podle § 9, odst. 2 zák. čl. XLI/1914 zcela správně vyžádáno a opatřeno zmocnění ministra spravedlnosti. Za trvání trestního řízení nabytí účinnosti zákon o ochraně cti čís. 108/33 Sb. z. a n., načež státní zástupce kvalifikoval zažalovaný čin obžalovaného při hlavním přelíčení provede-

něm u krajského soudu v Bratislavě dne 20. října 1933 jako přestupek podle §§ 3, 5, odst. 1, čís. 1 a § 14, odst. 4 (správně 2), č. 3 zák. čís. 108/33 Sb. z. a n.

Podle § 14, odst. 2, čís. 3 cit. zák. stíhají se trestné činy uvedené v §§ 1 až 3 cit. zák., byly-li spáchány proti soudu, na žalobu veřejnou, avšak se zmocněním, jež udílí v takovém případě podle § 14, odst. 3, č. 3 cit. zák. přednosta soudu, proti němuž trestný čin směřuje. Poněvadž zmíněný § 14 je zařaden v druhém oddílu uvedeného zákona, nelze podle § 41, čís. 1 cit. zák. pochybovati, že uvedené ustanovení § 14 platí také o trestných činech spáchaných před účinností zákona čís. 108/33 Sb. z. a n., leč by ustanovení dosavadního práva bylo vinníku zřejmě příznivější, což pro souzený případ nelze tvrditi.

Byť i v době podání obžaloby odpovídalo zmocnění udělené min. sprav. tehda platným předpisům, bylo podle toho, co předesláno, na veřejném žalobci, aby ke hlavnímu přelíčení, jež se konalo již za platnosti zákona čís. 108/33 Sb. z. a n., opatřil a soudu prokázal zmocnění ke stíhání, udělené oním činitelem, od něhož musí podle velikého a v daném případě nepochybně zpět působícího ustanovení § 14, odst. 3, čís. 3 cit. zák. pocházeti, tedy přednostou soudu v tomto ustanovení uvedeného (viz Zm I 165/34). Když se tak nestalo a nalézací soud přes to vyslovil, že tu je žádoucí zmocnění ke stíhání, použil v neprospěch obžalovaného nesprávně zákona v otázce, je-li tu obžaloba podle zákona potřebná, a zatížil takto rozsudek zmatkem podle § 281, čís. 9 c) tr. ř., jenž sice nebyl zmateční stížností uplatňován, k němuž bylo však podle § 290 tr. ř. z povinnosti úřední přihlédnouti.

Čís. 5179.

Urážka presidenta republiky (§ 11 čís. 2 zák. na ochr. rep.), označeno-li učení hlavy státu za zkázonosné a otravné pro venkovský lid.

V subjektivním směru vyžaduje se úmysl pachatelův ublížiti cti presidentové a vědomí, že projev je hrubě zneuctívající.

(Rozh. ze dne 8. ledna 1935, Zm I 391/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 27. února 1933, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem urážky presidenta republiky podle § 11, čís. 2 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 Sb. z. a n.

Z d ů v o d ů :

Nalézací soud zjistil, že závadný výrok zněl: »Venkov je dosti zdravým, aby pochopil a nebyl otravován takovým zkázonosným učením, které mimoděk zavedla mezi lid hlava státu«.

V zásadě je správným tvrzení stížnosti, že závadný výrok nesmí býti vytržen ze své souvislosti s větami jemu předcházejícími a že dlužno